

deel van wat voorafging, zonder eigen type of eigen toekomst, en zulks in Syrië.

Ook baat het niet, of men al tegenwerpt, dat de Steen die van Boven af komt rollen, en het beeld verguizelt, toch niet doelen kan op de verguizeling van het Romeinsche Rijk, dat nog eeuwen zelfs na Christus' geboorte stand hield. Immers de profetie van het Beeld doet er in het minst niet op, dat met Bethlehem de eindbeslissing reeds komen zou. De eindbeslissing in beginsel voorzeker, want het is het Kindeke van Bethlehem, dat eens als van God gezalfde Koning over alle wereldrijken triumfeeren zal, om daarna zijn eigen wereldrijk in vollen luister, en voor eeuwig, te doen schitteren. Hiermede echter was in 't minst niet uitgesproken, dat het Romeinsche Rijk, zoodra de Kribbe te Bethlehem het Goddelijk Kindeke ontving, ineens zou storten. Zelfs als machtig wereldrijk heeft het nog eeuwen daarna in Rome en Byzantium gebloeid. En al 't zoo, dat het dan toch ten slotte als final ineenestort Rijk door de Galliërs en Goten te Rome, en door de Turken te Constantinopel, vernietigd is, het Romeinsche Rechtskader en de Romeinsche geest blijven daarom niettemin nog steeds hun schier overheerschen invloed in het politieke en sociale leven uitoefenen. Het is zoo pijnlijk om na te gaan, hoe weinig, ja, hoe bitter weinig zelfs, ons huidige rechts- en staatsleven aan de Kribbe van Bethlehem heeft ontleend, en hoe nog steeds in de toonaangevende Staatslieden het uitgangspunt voor alle recht en heerschappij in de organisatie van recht en leven, gelijk die onder de Caesars van Rome bloeiden, gezocht wordt. Er mag daarom niet worden toegegeven, dat de reeks zou kunnen zijn: Nebucadnezar, Cyrus, Alexander de Groote, en Antiochus Epiphanes. De reeks is en blijft: Nebucadnezar, Cyrus, Alexander de Groote, Caesar, en de Christus. Een Messias die dan wel midden in het Romeinsche Rijk inschuilt en door zijn Kerk een religieuze en zedelijke omzetting in het leven der menscheit laat aanvangen, maar die toch van den Olijfborg zich in de hoogste hemelen terugtrekt, om van daaruit deze wereld haar laatste toekomst tegen te voeren. In wat men hier tegenover stelt, ontbreekt alle historische logica, er zit geen gang der gedachten en geen gang van 't gebeuren in. Een loop der historie als hier aan de orde kwam, moet van zelf op een rustpunt uitloopen. En hoe ter wereld zou dit rustpunt der historie in een Antiochus Epiphanes, en in de doorzettende dwingelandij van een Syrisch vorst kunnen gegeven zijn. Zeker is 't dan ook te betreuren, dat er zelfs onder verdedigers van de echtheid van Daniel een enkele geweest is, die van de vier deelen van het grootte Beeld den Caesar te Rome uitsloot. De loop gaat hier niet over onderdelen, maar over de vier grootte, machtige stukken waarin het geheele levensproces der menscheit zich heeft aangedien, en daarom moet met onzen levensgang beheerscht, op den Christus, en tegenover den Christus niet op Antiochus, en zelfs niet op Caesar, maar op den Antichrist, uitloopen, gelijk zich dit zoo duidelijk in het elfde hoofdstuk aftekent.

Of nu Nebucadnezar dit droomgezicht metterdaad, toen hij wakker werd, zich niet meer te binnen kon brengen of dat hij zulks alleen beweerde, om de uitleggers op de proef te stellen, zij daargelaten; de uitkomst van geheel dit in den nacht gebeurde was, dat de droomuitleggers van Babylon en alle wijzen uit het Oosten verstonden. Op geen manier konden ze uitdenken, wat Nebucadnezar zou gedroomd hebben, veel minder nog wat de droom beïndeeld. Daarop is toen Daniel te hulp geroepen. Eerst zoo toch kon in dat wonder Beeld en in wat met dat Beeld plaats greep, een zekere, een stellige, een alomvattende profetie van het wereldproces, onder Goddelijk stempel gegeven worden. God gaf niet enkel aan Nebucadnezar den droom, maar ook aan Daniel de uitlegging van wat die droom inhield, en van wat die droom betekende. Zoo is er hier niets uit den mensch. Het is alles, van den aanvang af tot aan het einde toe, louter Goddelijke openbaring en van God gegeven uitlegging, en juist daarom behoort dat Beeld, dat Nebucadnezar in zijn droom zag, alle eeuwen door, en tot den einde toe, zijn hooge betekenis, en ontleent het ook aan de groote wereldtragedie onzer dagen zijn duiding.

Dr. A. K.

*) In ons no. 2020, te bladzijde 4e kolom, start, dat, toen Mozes stierf, Jezus en Aaron de leiding van het volk op zich namen. Het noemen hier van Aaron was natuurlijk een vergissing. Aaron toch stierf voor Mozes.

„Te wandelen met uwen God“.

Hij heeft u bekend gemaakt, o mensch, wat goed is, en wat slecht de HEERE van u, dan recht te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoedigheid te wandelen met uwen God? Micha 6: 8.

„Wandelen“ beduidt thans veelal voor korte poos 't huis uitgaan, om in de natuur te genieten en om zich te bewegen, teneinde speels in zijn leden te blijven. In de Schrift daarentegen doet „wandelen“ op het afleggen van een langen weg, om van waar men was, naar een ander oord te komen.

Middelen van vervoer waren er nog zoo goed als niet. Wie over een rijder beschikte, reed, maar de meesten legden de groote afstanden te voet af. Zoodat ook heel Israël uit Josenland te voet naar Jeruzalem optogt door de woestijn. En heel dien langen weg heeft Israël gewandeld. Er waren er die op ezelen reden, maar de groote massa liep van oord tot oord te voet.

Hierdoor is „wandelen“ in de Schrift de gereede uitdrukking geworden voor heel onzen levensgang. Handel en wandel omvatten heel

onze existentie, en nog beteekent „onberispelijk in belijdenis en wandel“, dat onze levensdaden in de vrees Gods doorleefd worden.

In verband nu hiernede is het ook een staande Schriftuurlijke uitdrukking dat de geloovige al de dagen zijns levens, op geheel zijn levensweg, „wandelt voor Gods aangezicht“. Telkens keert deze uitdrukking van een „wandelen voor Gods aangezicht“ terug. Beeldspreukig het ook wel dat de Heere onze Herder is, en dat wij als schapen zijner kudde voor Hem uitgaan, maar het algemeene zeggen, zoo in de geschiedkundige boeken der Schrift, als in de Psalmen, is altoos weer: wandelen, en dit beïndelt zulk een wandelen voor Gods aangezicht, dat er vrees Gods in het hart spreekt, en dat God, voor Wiens aangezicht wij wandelen, ons beschermt. Zoo h.v. in Psalm 36: 14, „want Gij hebt mijn ziel gereed van den dood, ook mijn voet van aanstoot, om voor Gods aangezicht te wandelen in het licht der levenden“.

Reeds dit is rijk en innig, maar er is nog inniger, zoo 't wordt een wandelen in gemeenschap met onzen God.

Er is toch ook sprake van, dat de geloovige „een vriend Gods“ genaamd wordt, gelijk dat van Abraham wordt betuigd in Jacobus 2: 22. En dan is er nog sterker en nog inniger, als het heet, dat de geloovige wandelt met God. Zoodat dit met name en van Henoch en van Noach ons gemeld wordt.

Ge leest het in Genesis 5: 22 en 24 van Henoch: „En Henoch wandelde met God“, een zeggen dat ons van den overigen ons onbekenden Henoch een zeer hoogen dank geeft, en toont dat hij onder de kinderen Gods een zeer bijzondere plaats innam. En van Noach vindt ge het in Genesis 6: 9 beschreven dat ook hij „met God wandelde“, iets wat op zooveel zeggende wijs het uitdrukt, hoe Noach de eenige man uit heel de toenmalige wereld was, die vasthield aan zijn God.

Dit „wandelen met God“ nu, waarop de profet Micha in zijn voorlaatste hoofdstuk terugkomt, is daar een eisch, die van Godswaardig tot ons komt: „Hij heeft u bekend gemaakt, o mensch, wat goed is, en wat slecht de Heere van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoedigheid te wandelen met uwen God.“

Het is het heilig-inneme, dat dit zeggen zoo doet hooren.

Op den langen tocht, dien men destijds bijna altoos te voet aflegde, was gezelschap op weg zoo verkwikkend. Was er, als men uittoog, een vriend van wien men wist, dat hij ook dien weg uitmoest, dan sloot men zich bij hem aan. Dan liep men samen op dien langen weg. Dan kwam er vanzelf in het gesprek gemeenschap van ziel met ziel uit. En mocht dat die vriend, met wien men al die dagen samen wandelde, een man zijn rijker van geest, warmer van inborst, en bezielder van geloof, dan genoot men, men deed warmte op voor het eigen zieleleven, en de lange weg werd door het saamwandelen opgekort.

En dit beeld nu is het wat bij Henoch, bij Noach, en zoo ook door Micha, op onze gemeenschap met onzen God en op het genieten van zijn zalige nabijheid wordt overgebracht. De lange weg is dan de weg van ons leven, van 't oogenblik af dat het geloof in ons opwaakt tot aan ons sterven toe. En nu is er dit heerlijke door uitgedrukt, dat onze God Zich aan ons ontdoet, op onzen levensweg als met ons medegang, en door dit met ons gaan op heel den weg onzes levens, ons niet alleen redt en dekt en beschermt, maar ook door Zijn Woord ons verrijkt, door Zijn Geest ons bezielt en door het Vaderoog waarmede Hij op ons nederzielt, ons moed inboezemt en kracht verleent.

Te kunnen zeggen, dat ge op den weg van uw leven, niet maar bidt, niet maar tot God opblijft, maar dat ge met Hem wandelen mocht als met een vriend die u geleide, bij allen tegenspoed u uithijp, en reddt, is de kostelijkste gave die aan Gods kind ten deel kan vallen.

Er is dan niet maar een gedurig, na de afzwerping, tot God terugkeeren en niet naar elken dag de oogenblikken kennen, dat ge weer aan uw God denkt